

Plenarhandling

B9-0086/2024

16.1.2024

FÖRSLAG TILL RESOLUTION

till följd av uttalanden av rådet och kommissionen

i enlighet med artikel 132.2 i arbetsordningen

om situationen i Ungern och frysta EU-medel
(2024/2512(RSP))

Isabel Wiseler-Lima, Petri Sarvamaa, Monika Hohlmeier, Jeroen Lenaers
för PPE-gruppen

**Thijs Reuten, Eider Gardiazabal Rubial, Domènec Ruiz Devesa, Birgit
Sippel, Matjaž Nemec, Juan Fernando López Aguilar, Cyrus Engerer,
Sylvie Guillaume, Eero Heinäluoma, Isabel Santos**
för S&D-gruppen

Moritz Körner, Katalin Cseh, Sophia in 't Veld
för Renew-gruppen

Gwendoline Delbos-Corfield, Daniel Freund
för Verts/ALE-gruppen

Younous Omarjee, Malin Björk
för The Left-gruppen

Europaparlamentets resolution om situationen i Ungern och frysta EU-medel (2024/2512(RSP))

Europaparlamentet utfärdar denna resolution

- med beaktande av fördraget om Europeiska unionen (EU-fördraget), särskilt artiklarna 2, 4.3 och 7.1,
- med beaktande av Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna (*stadgan*),
- med beaktande av den europeiska konventionen om de mänskliga rättigheterna samt protokollen till denna,
- med beaktande av den allmänna förklaringen om de mänskliga rättigheterna,
- med beaktande av FN:s och Europarådets internationella människorättsfördrag,
- med beaktande av kommissionens förslag av den 22 december 2021 till rådets förordning om ändring av förordning (EU, Euratom) 2020/2093 om den fleråriga budgetramen för 2021–2027 (COM(2021)0569),
- med beaktande av Europaparlamentets och rådets förordning (EU, Euratom) 2020/2092 av den 16 december 2020 om en generell villkorlighetsordning för skydd av unionsbudgeten¹ (villkorlighetsförordningen),
- med beaktande av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/241 av den 12 februari 2021 om inrättande av faciliteten för återhämtning och resiliens² (förordningen om faciliteten för återhämtning och resiliens),
- med beaktande av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/1060 av den 24 juni 2021 om fastställande av gemensamma bestämmelser för Europeiska regionala utvecklingsfonden, Europeiska socialfonden+, Sammanhållningsfonden, Fonden för en rättvis omställning och Europeiska havs-, fiskeri- och vattenbruksfonden samt finansiella regler för dessa och för Asyl-, migrations- och integrationsfonden, Fonden för inre säkerhet samt instrumentet för ekonomiskt stöd för gränsförvaltning och viseringspolitik³ (förordningen om gemensamma bestämmelser),

¹ EUT L 433 I, 22.12.2020, s. 1.

² EUT L 57, 18.2.2021, s. 17.

³ EUT L 231, 30.6.2021, s. 159.

- med beaktande av sina tidigare resolutioner om rättsstatsprincipen i Ungern, särskilt resolutionerna av den 12 september 2018⁴, den 8 juli 2021⁵, den 15 september 2022⁶, den 16 januari 2020⁷, den 24 november 2022⁸ och den 1 juni 2023⁹,
 - med beaktande av kommissionens meddelande av den 20 juni 2023 om halvtidsöversynen av den fleråriga budgetramen 2021–2027 (COM(2011)0336),
 - med beaktande av sin resolution av den 3 oktober 2023 om förslaget till halvtidsöversyn av den fleråriga budgetramen 2021–2027¹⁰,
 - med beaktande av landskapitlen om Ungern i kommissionens årliga rapporter om rättsstatsprincipen, särskilt från 2021, 2022 och 2023,
 - med beaktande av artikel 132.2 i arbetsordningen, och av följande skäl
- A. Unionen bygger på värdena respekt för människans värdighet, frihet, demokrati, jämlikhet, rättsstaten och respekt för de mänskliga rättigheterna, inklusive rättigheter för personer som tillhör minoriteter, enligt artikel 2 i EU-fördraget och såsom återspeglas i stadgan och fastslås i internationella människorättsfördrag.
- B. Att en medlemsstat efterlever de värden som omfattas av artikel 2 i EU-fördraget är ett villkor för att den medlemsstaten ska kunna åtnjuta alla rättigheter som följer av tillämpningen av fördragen. Enligt artikel 7 i EU-fördraget kan unionen bedöma huruvida det finns en klar risk för ett allvarligt åsidosättande av de värden som anges i artikel 2 eller fastställa att en medlemsstat allvarligt och ihållande åsidosätter de värden som anges i artikel 2.
- C. Rättsstatsprincipen har i flera år försämrats i Ungern till följd av de systematiska åtgärderna från dess regering. Denna situation har inte åtgärdats tillräckligt, det kvarstår många orosmoment och många problem uppkommer fortlöpande. Situationen för olika utsatta grupper, särskilt kvinnor, hbtqi+-personer, romer, migranter, asylsökande och flyktingar, har försämrats avsevärt under de senaste åren och de utsätts fortsatt för kränkningar av de grundläggande rättigheterna utan att oberoende institutioner kan eller vill skydda dem. Avsaknaden av en rättsstat har lett till en kontroll över både statliga

⁴ Europaparlamentets resolution av den 12 september 2018 om ett förslag med en begäran till rådet att enligt artikel 7.1 i fördraget om Europeiska unionen fastställa huruvida det finns en klar risk för att Ungern allvarligt åsidosätter unionens värden (EUT C 433, 23.12.2019, s. 66).

⁵ Europaparlamentets resolution av den 8 juli 2021 om överträdelse av unionsrätten och hbtqi+-personers rättigheter i Ungern till följd av de lagändringar som antagits av det ungerska parlamentet (EUT C 99, 1.3.2022, s. 218).

⁶ Europaparlamentets resolution av den 15 september 2022 om förslaget till rådets beslut om att enligt artikel 7.1 i fördraget om Europeiska unionen fastställa huruvida det finns en klar risk för att Ungern allvarligt åsidosätter unionens värden (EUT C 125, 5.4.2023, s. 463).

⁷ Europaparlamentets resolution av den 16 januari 2020 om de pågående utfrågningarna inom ramen för artikel 7.1 i EU-fördraget: Polen och Ungern (EUT C 270, 7.7.2021, s. 91).

⁸ Europaparlamentets resolution av den 24 november 2022 om bedömning av Ungerns efterlevnad av de rättsstatliga villkoren enligt villkorlighetsförordningen och läget beträffande Ungerns återhämtnings- och resiliensplan (EUT C 167, 11.5.2023, s. 74).

⁹ Europaparlamentets resolution av den 1 juni 2023 om åsidosättanden av rättsstatsprincipen och de grundläggande rättigheterna i Ungern – frysning av EU-medel (EUT C, C/2023/1223, 21.12.2023, ELI: <http://data.europa.eu/eli/C/2023/1223/oj>).

¹⁰ Antagna texter, P9_TA(2023)0335.

och privata medier och ett ständigt missbruk av de redan otydliga arbetslagarna från den ungerska regeringens sida, samt till miljöförstöring.

- D. Den 3 maj 2023 antog Ungerns nationalförsamling ett reformpaket för rättsväsendet utan vederbörlig parlamentarisk kontroll eller offentliga samråd. Trots senare tillägg innebär detta paket ingen omprövning av de senaste politiska utnämningarna till de högsta befattningarna i landets rättssystem.
- E. Den 12 december 2023 antog Ungerns nationalförsamling ett paket om ”skyddet av den nationella suveräniteten” utan vederbörlig parlamentarisk kontroll eller offentliga samråd. Detta paket ger den verkställande makten ännu större möjligheter att tysta och stigmatisera oberoende röster och motståndare.
- F. Ungern är en av de största mottagarna av EU-medel (med över 32 miljarder euro inom ramen för förordningen om gemensamma bestämmelser och medel från NextGenerationEU som tilldelats Ungern i den nuvarande fleråriga budgetramen). Försämringen av rättsstatsprincipen i Ungern utgör en betydande risk för skyddet av EU:s ekonomiska intressen och genomförandet av EU:s budget i Ungern.
- G. Villkorlighetsförordningen är av yttersta vikt, eftersom den är ett av de mest effektiva instrumenten som gör det möjligt att skydda EU:s budget.
- H. Den 15 december 2022 antog rådet genomförandebeslut (EU) 2022/2506 om åtgärder för att skydda unionsbudgeten mot överträdelser av rättsstatens principer i Ungern¹¹. I enlighet med villkorlighetsförordningen har kommissionen övervakat genomförandet av de korrigerande åtgärder som Ungern föreslagit under förfarandet inom ramen för rådets genomförandebeslut (EU) 2022/2506. Åtgärderna innebär att innehålla 55 % av budgetåtagandena inom tre operativa sammanhållningspolitiska program, plus ett förbud mot att ingå rättsliga åtaganden med någon allmännyttig trust som inrättats på grundval av Ungerns lag IX från 2021 eller med någon enhet som underhålls av en sådan allmännyttig trust. I december 2023 gjorde kommissionen en ny bedömning av situationen i Ungern och bekräftade att risken för unionens budget har förblivit oförändrad sedan december 2022, och att rådets åtgärder varken bör anpassas eller upphävas.
- I. Den 15 december 2022 antog rådet ett genomförandebeslut om godkännande av bedömningen av Ungerns återhämtnings- och resiliensplan, där det fastställdes flera delmål som bör vara ändamålsenligt genomförda innan den första ansökan om betalning lämnas in. Den 7 december 2023 antog rådet ett genomförandebeslut om godkännande av Ungerns ändrade återhämtnings- och resiliensplan, inklusive ett kapitel om REPowerEU.
- J. Den 22 december 2022 antog kommissionen ett partnerskapsavtal med Ungern. Kommissionen godkände även flera operativa program, samtidigt som man hänvisade till flera övergripande och tematiska nödvändiga villkor. Kommissionen drog slutsatsen att Ungern inte uppfyller det övergripande nödvändiga villkoret i stadgan när det gäller rättsväsendets oberoende och de bestämmelser i flera lagar som utgör allvarliga risker för hbtqi+-personers rättigheter, den akademiska friheten och asylrätten. Ungern drog i

¹¹ EUT L 325, 20.12.2022, s. 94.

sin självbedömning slutsatsen att flera tematiska nödvändiga villkor inte var uppfyllda, och kommissionen noterade detta. Både de övergripande och tematiska nödvändiga villkoren måste respekteras under hela programperioden för att kostnader ska kunna ersättas från EU-budgeten.

- K. Kommissionen antog den 13 december 2023 ett beslut där den ansåg att det övergripande nödvändiga villkoret i stadgan hade uppfyllts när det gäller rättsväsendets oberoende. Detta beslut innebär att de ungerska myndigheterna kan börja begära återbetalning på upp till cirka 10,2 miljarder euro från de europeiska struktur- och investeringsfonderna.
- L. Europeiska rådet lyckades inte nå enhällighet den 14–15 december 2023 om ett beslut om att ändra den fleråriga budgetramen för 2021–2027. Detta vara enligt uppgift en följd av den ungerska premiärministerns motstånd. Misslyckandet med att nå en överenskommelse om revideringen av den fleråriga budgetramen äventyrar allvarligt kontinuiteten och förutsägbarheten i det ekonomiska stöd som EU beviljar Ukraina, med allvarliga strategiska konsekvenser för EU.
- M. Under det senaste årtiondet har Ungern har omvandlats till en hybridregim med parlamentariskt envälde, enligt relevanta index.
1. Europaparlamentet upprepar sina slutsatser, farhågor och rekommendationer från sina tidigare resolutioner om rättsstatsprincipen och de grundläggande rättigheterna i Ungern. Parlamentet fördömer den ungerska regeringens medvetna, fortsatta och systematiska försök att undergräva EU:s grundläggande värden enligt artikel 2 i EU-fördraget. Parlamentet är djupt oroat över den fortsatta urholkningen av demokratin liksom försämringen av rättsstatsprincipen och situationen för de grundläggande rättigheterna i Ungern sedan parlamentet antog sin resolution den 15 september 2022, särskilt det nyligen antagna paketet om ”skyddet av den nationella suveräniteten”. Parlamentet påminner om att den ungerska regeringen är ensam ansvarig för att återställa efterlevnaden av EU-rätten och respektera de värden som fastställs i artikel 2 i EU-fördraget.
 2. Europaparlamentet beklagar starkt att rådet inte har gjort några meningsfulla framsteg med de pågående förfarandena enligt artikel 7.1 i EU-fördraget. Parlamentet uppmanar återigen rådet att komma till rätta med all ny utveckling som påverkar rättsstatlighet, demokrati och grundläggande rättigheter. Parlamentet upprepar sin uppmaning till rådet att rikta rekommendationer inom ramen för detta förfarande. Parlamentet understryker att rådet delar ansvaret för att skydda de värden som fastställs i artikel 2 i EU-fördraget, och att underlåtenhet att göra detta skulle få långvariga och potentiellt skadliga konsekvenser. Parlamentet uppmanar Europeiska rådet och medlemsstaterna att vidta åtgärder och fastställa huruvida Ungern på ett allvarligt och ihållande sätt har åsidosatt EU:s värden enligt artikel 7.2 i EU-fördraget. Parlamentet insisterar på att parlamentets roll och befogenheter ska respekteras.
 3. Europaparlamentet fördömer skarpt den ungerska premiärministerns agerande när han bestämde sig för att blockera beslutet om den nödvändiga revideringen av den fleråriga budgetramen, inbegripet stödpaketet för Ukraina, med stor respektlöshet för och i strid mot EU:s strategiska intressen. Enligt parlamentet strider ett sådant agerande mot

principen om lojalt samarbete, som fastställs i fördragen. Parlamentet påpekar att EU absolut inte kan ge efter för utpressning och driva byteshandel med EU:s och dess allierades strategiska intressen genom att ge upp sina värderingar. Parlamentet upprepar med kraft att den fleråriga budgetramen snarast behöver en riktad förstärkning, så att medborgarnas behov kan tillgodoses och redan gjorda politiska åtaganden, däribland finansieringen till Ukraina, kan fullgöras. Parlamentet uppmanar Europeiska rådet att snabbt enas om en sådan ståndpunkt vid det extra toppmötet den 1 februari 2024.

4. Europaparlamentet välkomnar kommissionens meddelande av den 13 december 2023 där kommissionen bekräftar att risken för unionens budget är oförändrad sedan december 2022, och att man därför förlänger de åtgärder som antogs i enlighet med villkorlighetsförordningen. Parlamentet anser att detta bekräftar parlamentets tidigare farhågor och rekommendationer i frågan. Parlamentet uppmanar på nytt kommissionen att säkerställa att slutmottagarna eller stödmottagarna av EU-medel inte berövas dessa medel, enligt vad som fastställs i villkorlighetsförordningen. Parlamentet understryker att åtgärder för att motverka brott mot rättsstatsprincipen är avgörande för att höja medborgarnas förtroende för EU.
5. Europaparlamentet beklagar och bekräftar sin allvarliga oro över kommissionens beslut att det övergripande nödvändiga villkoret i stadgan har uppfyllts avseende rättsväsendets oberoende, vilket gjorde det möjligt för de ungerska myndigheterna att lämna in ansökningar om ersättning på upp till 10,2 miljarder EUR trots att det saknas lämpliga kontrollmekanismer och förfaranden för offentlig upphandling för att garantera en sund ekonomisk förvaltning och skydd av EU:s budget. Parlamentet anser att detta beslut strider politiskt mot beslutet att förlänga de åtgärder som antagits i enlighet med villkorlighetsförordningen, och uttrycker sin besvikelse över att parlamentet inte informerades tillräckligt under processen. Parlamentet understryker att kommissionen har i uppgift att oberoende och objektivt bedöma om Ungern efterlever gällande lagstiftning utan att äventyra demokratin, rättsstatsprincipen och de grundläggande rättigheterna. Parlamentet anser att Ungern inte ens efter den senaste tidens reformer uppfyller den standard för rättsväsendets oberoende som fastställs i stadgan, vilket framhålls av experter i Ungern och internationellt, eftersom de antagna åtgärderna inte säkerställer tillräckliga garantier mot politiskt inflytande och antingen kan kringgås eller tillämpas på ett bristfälligt sätt. Parlamentet är särskilt oroat över de kvarstående hindren för begäranden om förhandsavgörande, problemen med fördelningen av mål i Högsta domstolen (Kúria) och det bristfälliga systemet för utnämning av Högsta domstolens ordförande. Parlamentet uppmanar med kraft kommissionen att tillsammans med beslutet lämna en detaljerad skriftlig motivering. Parlamentet uppmanar kommissionen att ompröva sitt beslut, särskilt mot bakgrund av de nationella åtgärder som vidtagits sedan beslutet antogs, och att avstå från att betala ut några medel tills all relevant lagstiftning har genomförts fullt ut och de antagna åtgärderna har visat sig vara effektiva i praktiken.
6. Europaparlamentet upprepar sina tidigare uppmaningar till kommissionen att säkerställa att inga betalningar inom ramen för faciliteten för återhämtning och resiliens görs till de ungerska myndigheterna förrän de delmål (inbegripet de så kallade superdelmålen) och mål som är kopplade till den första utbetalningen har uppnåtts på ett tillfredsställande sätt och har visat sig vara hållbara i praktiken. Parlamentet anser att de nuvarande revisions- och kontrollarrangemang som inrättats av de ungerska myndigheterna genom

ett påskyndat förfarande för att uppfylla de nödvändiga kriterierna för reformer av rättsväsendet, måste visa konkreta, hållbara och kontrollerbara resultat i praktiken, särskilt i fråga om att lösa systemrelaterade problem, innan EU-medel kan betalas ut. Parlamentet uppmanar kommissionen att genomföra en ny uppdaterad bedömning, framför allt av situationen för rättsväsendets oberoende i Ungern, särskilt mot bakgrund av utvecklingen sedan beslutet fattades.

7. Europaparlamentet understryker att de ungerska myndigheterna måste garantera lika möjligheter till tillgång till EU-finansiering för enskilda personer, företag, det civila samhället, icke-statliga organisationer och lokala och regionala myndigheter, och att de måste säkerställa oberoende rättslig tillsyn samt opartiska och ändamålsenliga klagomålsmekanismer. Parlamentet fördömer den rapporterade systemiska diskrimineringen av den akademiska världen, journalister, politiska partier och det civila samhället samt av företag inom vissa sektorer. Parlamentet beklagar de politiskt motiverade affärsmetoder som ger konkurrenter en orättvis fördel, icke-transparenta och manipulerade förfaranden för offentlig upphandling, uppköpserbudanden från regeringen och enheter med anknytning till premiärministern samt användningen av EU-medel för att berika regeringens politiska allierade i strid med EU:s regler för konkurrens och offentlig upphandling. Parlamentet betonar att rättsstatsprincipen är avgörande för en fungerande inre marknad i EU.
8. Europaparlamentet understryker att rådsordförandeskapet har en viktig roll i att driva rådets arbete med EU-lagstiftningen framåt, säkerställa kontinuiteten i EU-agendan och representera rådet i förbindelserna med de andra EU-institutionerna. Parlamentet ifrågasätter hur Ungerns regering trovärdigt ska kunna fullgöra denna uppgift under 2024, med tanke på att landet inte följer EU-rätten och värdena i artikel 2 i EU-fördraget, och inte heller principen om lojalt samarbete. Parlamentet påminner om att Europeiska rådets ordförande i vissa fall kan ersättas av den medlem av Europeiska rådet som företräder den medlemsstat som innehar det halvårsvis roterande ordförandeskapet i rådet. Parlamentet uppmanar rådet att hitta lämpliga lösningar för att minska dessa risker så snart som möjligt. Parlamentet påminner om att parlamentet kan vidta lämpliga åtgärder om rådet inte kommer fram till någon sådan lösning. Parlamentet uppmanar rådets ordförande och medlemsstaterna att omedelbart inleda förfaranden för att reformera beslutsprocessen i rådet, i syfte att sätta stopp för missbruket av vetorätten och utpressningen i Europeiska rådet och andra EU-institutioner.
9. Europaparlamentet betonar att de åtgärder som krävs för utbetalning av EU-medel, enligt de relevanta beslut som fattats i enlighet med förordningen om gemensamma bestämmelser, förordningen om faciliteten för återhämtning och resiliens och villkorlighetsförordningen, måste behandlas som ett enda integrerat paket, och att inga utbetalningar bör göras även om det görs framsteg på ett eller flera områden men brister kvarstår på ett annat. Parlamentet står fast vid sitt åtagande att se till att EU-medel når den ungerska befolkningen, bland annat genom direkt finansiering till lokala och regionala myndigheter och det civila samhället, när villkoren är uppfyllda, och betonar att de ungerska myndigheterna ensamma bär ansvaret för den nuvarande situationen.
10. Europaparlamentet uppmanar åter kommissionen att fullt ut utnyttja tillgängliga verktyg för att ta itu med den uppenbara risken för att Ungern allvarligt åsidosätter de värden

som ligger till grund för unionen, i synnerhet finansiella åtgärder och påskyndade överträdelseförfaranden, ansökningar om interimistiska åtgärder vid Europeiska unionens domstol och åtgärder mot underlåtenheten att verkställa domstolens domar. Parlamentet förväntar sig snabba åtgärder efter antagandet av paketet om skydd av den nationella suveräniteten.

11. Europaparlamentet ger utskottet för rättsliga frågor i uppdrag att så snart som möjligt vidta nödvändiga åtgärder när det gäller kommissionens beslut om frigörande av 10,2 miljarder EUR, bland annat genom att begära rättstjänstens analys i enlighet med artikel 149, i syfte att granska lagenligheten av beslut C(2023)9014 inför Europeiska unionens domstol, i enlighet med artikel 263 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt. Parlamentet påminner om möjligheten för parlamentet att använda någon av de rättsliga och politiska åtgärder som står till dess förfogande om kommissionen frigör medel utan att kriterierna är uppfyllda eller om den underlåter att säkerställa att relevant lagstiftning har genomförts till fullo, med tanke på att kommissionen ska agera som fördragets väktare och skydda EU:s ekonomiska intressen. Parlamentet påminner om att kommissionen är politiskt ansvarig inför parlamentet.
12. Europaparlamentet uppdrar åt talmannen att översända denna resolution till rådet, kommissionen, medlemsstaternas regeringar och parlament, Europarådet, Organisationen för säkerhet och samarbete i Europa samt Förenta nationerna.